

носить спеціальні звання, тобто є атестованою. Більше того, у ст.5 цього Закону вказано, що «для забезпечення громадського порядку працівники міліції зобов'язані вживати заходів незалежно від свого підпорядкування», а у ст.9 зазначено, що «до виконання завдань по охороні громадського порядку можуть залучатись інші працівники органів внутрішніх справ, військовослужбовці внутрішніх військ, особи рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої системи. На них (осіб рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої системи, а також курсантів, слухачів, ад'юнктів, інших атестованих працівників, у тому числі й викладацького складу навчальних закладів МВС, Державного департаменту України з питань виконання покарань), поширюються права і обов'язки, гарантії правового і соціального захисту та відповідальність працівників міліції».

Але відзначимо деякі недоліки, які, на нашу думку, мають місце у ст.ст.7, 9 Закону України «Про міліцію». Так, по-перше, недоцільним є виділення таких структурних підрозділів, як державна автомобільна інспекція, міліція охорони, судова міліція, транспортна міліція, які згідно з відомчими наказами МВС України підпорядковані міліції громадської безпеки, яку очолює Департамент адміністративної служби міліції; по-друге, не зовсім зрозуміло, чому до виконання завдань по охороні громадського порядку згідно зі ст.9 Закону України «Про міліцію» можуть залучатись, крім працівників ОВС, лише «військовослужбовці внутрішніх військ, особи рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої системи». На нашу думку, до суб'єктів, які можуть залучатись до виконання завдань по охороні громадського порядку окрім зазначених необхідно віднести курсантів, слухачів та ад'юнктів відомчих навчальних закладів усіх без винятку правоохоронних органів та їх постійний склад; громадські об'єднання з охорони громадського порядку. По-третє, недоцільним є зазначення у ст.9 Закону того, що «на атестованих працівників, в тому числі й викладацького складу навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України, які залучаються до виконання завдань з охорони громадського порядку поширюються права і обов'язки, гарантії правового і соціального захисту та відповідальність працівників міліції», що є і так чітко та відповідним чином нормативне урегульовано (ст.ст. 5, 16 цього закону).

Отже, розглянуті наглядові повноваження працівників міліції у сфері охорони та забезпечення громадського порядку є один з головних та невід'ємних елементів їх компетенції, а, отже, є такою сукупністю їх прав та обов'язків, які підкреслюють цільове призначення підрозділів (служб) міліції як у системі правоохоронних органів у цілому, так і в державі, зокрема.

Крамаренко Віталій Петрович
командир громадського формування
«Міська дружина»

Взаємодія органів внутрішніх справ з громадськістю в охороні громадського порядку в умовах туристичного сезону

Одним з принципів охорони громадського порядку є участь громадськості у цій справі. Взаємодія державних правоохоронних органів з громадськістю – важлива частина процесу демократизації суспільства, побудови в Україні правової держави, забезпечення законності. Спільна діяльність міліції і об'єднань населення, які беруть участь у боротьбі з правопорушеннями і охороні громадського порядку, формує у свідомості трудящих необхідність рахуватися з загальними інтересами, з гідністю виконувати свої громадянські обов'язки.

Уміння працівників міліції будувати взаємовідносини з представниками конкретних громадських правоохоронних формувань розглядається як важливий критерій оцінки їх професійного рівня, політичної і правової культури. Саме тут відкриваються найширші можливості для виховання людей досвідом практичної участі в перетвореннях, що відбуваються у сфері правопорядку. Для виконання завдань, які постають, на рівні сучасних вимог необхідно по-новому осмислити набутий досвід, збагатити усі напрямки діяльності новим змістом, докорінно оновити арсенал форм, методів та засобів охорони громадського порядку і громадської безпеки, боротьби з правопорушеннями. Тільки так можна надати правоохоронній діяльності в Україні загальнонародного характеру, вивести її на новий рівень.

В умовах формування України як правової незалежної держави, коли послідовно скорочується вплив адміністративних методів управління і директивних розпоряджень, на

перший план висувається самоврядування народу, а державна влада втілюється в стійкі юридичні форми.

Важливою рисою громадського і господарського розвитку стає розширення поля діяльності громадських формувань, які представляють усі верстви населення.

Залучення широких верств населення до правоохоронної діяльності закономірно і справедливо розглядається як важливий канал участі громадян в управлінні справами суспільства і держави, один із основних факторів зміцнення конституційного режиму, ролі законів, посилення механізму підтримки правопорядку на ґрунті розвитку народовладдя.

Однією з найбільш масових форм участі громадськості в боротьбі з правопорушеннями є громадські формування по охороні громадського порядку. Рішення про їх створення приймається на організаційних зборах громадян, що бажають вступити в формування, за виробничо-територіальним принципом на підприємствах, будовах, установах, організаціях, навчальних закладах, ЖЕКах, домоуправліннях, гуртожитках і т. ін.

Діяльністю громадських формувань по охороні громадського порядку керують органи місцевої влади. Державні органи, громадські організації, посадові особи зобов'язані сприяти в їх роботі по охороні громадського порядку, громадської безпеки, боротьбі з правопорушеннями, подавати їм всіляку допомогу.

Головним завданням громадського формування є: охорона прав і законних інтересів громадян; активна участь у попередженні і припиненні правопорушень, профілактика злочинних посягань на усі види власності, активна участь у роботі по вихованню населення в дусі поваги до законів.

Взаємодія міліції і громадськості здійснюється в певних формах. Під формами розуміються способи її зовнішнього вираження, в яких виявляється зміст цієї взаємодії. Найчастіше це спільні патрулювання, рейди, обходи, огляди; спільне планування заходів щодо охорони громадського порядку і боротьби з правопорушеннями; узгодження конкретних самостійних заходів, таких як: лекції, бесіди, рейди, огляди і т.ін.; інструктаж працівників міліції членів громадської правоохоронної організації; спільний аналіз оперативної обстановки; інформування міліції про виявлені причин та умови, що сприяли порушенням громадського порядку і правопорушенням/ спільні наради, семінари і збори; навчання представників громадськості техніці охорони громадського порядку, профілактичній роботі і т. ін.

Перераховані форми за своєю суттю є варіантами численних зв'язків міліції і громадськості.

Цим вимогам відповідає розподіл усіх існуючих між названими суб'єктами зв'язків на п'ять груп, що об'єднують зв'язки одного виду або напрямку.

Це такі групи зв'язків:

- 1) спільне розроблення та здійснення заходів щодо боротьби з правопорушеннями і охорони громадського порядку;
- 2) узгодження самостійних дій, спрямованих на боротьбу з правопорушеннями і охорону громадського порядку;
- 3) обмін інформацією (інформаційна взаємодія);
- 4) проведення громадськими формуваннями заходів з ініціативи міліції;
- 5) допомога з боку працівників міліції громадським формуванням у проведенні заходів щодо боротьби з правопорушеннями і охорони громадського порядку.

В умовах розвитку туризму безпека в цій галузі залежить від багатьох об'єктивних і суб'єктивних факторів, пов'язаних з можливими ризиками при наданні транспортних, готельних, туристичних, екскурсійних, страхових, інформаційних та інших послуг, а також ризиками природних і техногенних катастроф.

Основними факторами забезпечення безпеки туристів повинно бути:

- наявність єдиної національної системи забезпечення безпеки в туризмі;
- наявність національних вимог у тому числі з питань безпеки, до туристичних ресурсів (туристичних центрів, туристичних соціально-побутових об'єктів, історико-культурних та природних об'єктів, туристичних маршрутів);
- достатньо облаштованість туристичних маршрутів;
- наявність в структурах МВС України місцевих підрозділів туристичної муніципальної міліції, які б забезпечували безпеку туристів в місцях їх проживання, екскурсійного обслуговування, місцях відвідування (історико-культурні пам'ятки, культурно-видовищні заклади та ін.), а також обмежували доступ до туристів та екскурсантів з боку соціально-неблагополучних елементів (жебраків, шахраїв, кишенькових злодіїв тощо);
- дотримання правил дорожнього руху автотуристами;

- технічна відповідність транспортних засобів, що використовуються для туристичних подорожей;
- створення системи надання туристам і подорожуючим медичної, інформаційної, правової, матеріальної допомоги; забезпечення безпеки туристів і відпочиваючих у місцях проведення масових туристичних заходів (змагань, зльотів, виставок, ярмарків тощо) та у місцях тимчасового проживання;
- охорона туристичних ресурсів міста та охорона навколишнього природного середовища;

Дотримання факторів забезпечення безпеки туристів і тісна співпраця громадськості з правоохоронними органами, контроль за дотриманням громадського порядку являється основним критерієм оцінки взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування з питань діяльності громадських формувань під час виконання ними правоохоронних завдань.

Куриця Алла Іванівна

асистент кафедри психології освіти, праці та управління КІНУ ім. І.Огієнка

Агресивна поведінка у підлітків як чинник формування протиправної поведінки

Соціальні кризові процеси, що відбуваються в сучасному суспільстві, негативно впливають на психологію людей, породжують тривожність і напруженість, озлобленість, жорстокість і насильство. Статистика свідчить про зростання поведінки, що відхиляється, серед осіб різних соціальних і демографічних груп. Тривожним симптомом є зростання числа неповнолітніх з девіантною поведінкою, що виявляються в асоціальних діях (алкоголізм, наркоманія, порушення громадського порядку, хуліганство, вандалізм і ін.). У крайніх формах стали виявлятися жорстокість і агресивність. Різко зросла злочинність серед молоді. Професійний інтерес психологів до різних видів і рівнів змін особистості неповнолітніх і їх характерологічних особливостей вельми високий і стійкий на протязі багатьох років. У нашій країні вже накопичений чималий досвід по корекції і профілактиці девіантної поведінки. За останні роки було виконано психологами і педагогами ряд досліджень по вивченню, діагностиці і попередженню педагогічної занедбаності і правопорушень підлітків. Цьому присвячені роботи Абрамової Г.С., Алемаськіна М.А., Антонян Ю.М., Белічевой С.А., Бехтерева В.М. Глоточкина А.Д., Дубровіной І.В., Знакова В.В., Іванова Е.Я., Ігошева К.Е., Ісаєва Д.Д., Ісаєва Д.Н., Ковальова А.Г., Кона І.С., Кондрашенко В.Т., Лічко А.Е., Мінковського Г.М., Невського І.А., Пірожкова В.Ф., Платонова К.К., Потаніна Г.М., Фельдштейна Д.І. і ін.

Проте аналіз цих робіт показує, що існуюча практика профілактики не повною мірою вирішує задачі по попередженню девіантної поведінки підлітків. У профілактиці девіантної поведінки підлітків є ряд невідкладних завдань, що вимагають свого рішення.

Було проведено дослідження, спрямоване на вивчення форм агресивності у підлітків. Використано методику Баса-Дарки. Отримані результати дають змогу говорити наступне.

На протязі всього підліткового періоду спостерігається чітко виражена динаміка агресивності. Це відображено в таблиці 1.

Таблиця 1. Прояви різних форм агресивності у підлітків 10-15 років.

Вікові групи	Форми агресивності			
	Фізична	непряма	вербальна	негативізм
10-11 літні підлітки	49%	32%	34%	45%
12-13 літні підлітки	54%	48%	51%	64%
14-15 літні підлітки	61%	51%	72%	65%